

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Οι προσβλητικές για τα αισθήματα των πιστών γελοιογραφίες δεν είναι ελευθερία λόγου, αλλά θρησκευτική μισαλλοδοξία

Στις 7 Νοεμβρίου 2020 στο πλαίσιο της εκπομπής «Εκκλησία και κόσμος», η οποία μεταδίδεται από τον τηλεοπτικό σταθμό «Ρωσία - 24» τα Σαββατοκύριακα, ο πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας απάντησε στις ερωτήσεις της παρουσιάστριας του σταθμού Αι. Γκρατσιόβα.

Αι. Γκρατσιόβα: Χαίρετε! Είναι η ώρα της εκπομπής «Εκκλησία και κόσμος» στο σταθμό «Ρωσία-24», όπου κάθε εβδομάδα θέτουμε ερωτήσεις για τα κύρια γεγονότα στη Ρωσία και τον κόσμο στον πρόεδρο του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα. Σεβασμιώτατε, γεια σας!

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Χαίρετε, Αικατερίνη! Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές, γεια σας!

Αι. Γκρατσιόβα: Δυστυχώς, αυτή την εβδομάδα απλώθηκε στην Ευρώπη άλλο ένα κύμα τρομοκρατικών επιθέσεων: στη Βιέννη θύματα τρομοκράτη έπεσαν τουλάχιστον πέντε άτομα. Οι ευρωπαϊκές Αρχές περιγράφουν πλέον έντονα όσα συμβαίνουν όχι ως αντιπαράθεση χριστιανών και μουσουλμάνων, αλλά αντιπαράθεση του πολιτισμού και της βαρβαρότητας. Υπάρχει και η γνώμη ότι σε αυτήν την αντιπαράθεση δύο πολιτισμών οδήγησαν οι απρόσεκτες τοποθετήσεις πολιτικών και ειδικότερα του προέδρου Μακρόν σχετικά με τις γελοιογραφίες του προφήτη Μωάμεθ. Υπάρχει εν γένει λύση αυτού του μείζονος προβλήματος; Πώς να ενεργήσουμε, ώστε εκατομμύρια μουσουλμάνοι ανά τον κόσμο να μην αισθάνονται προσβεβλημένοι;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Φρονώ ότι σε όλον τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων όλων των χωρών της Δύσης, όλων των χωρών της Ευρώπης, είναι απαραίτητο να απαγορευθεί η δημοσίευση γελοιογραφιών με τον ιδρυτή του ισλάμ και να απαγορευθεί γενικότερα κάθε γελοιογραφία, που μπορεί να προκαλέσει δυσφορία ή επιθυμία αντιπαράθεσης σε πιστούς της μιας ή της άλλης θρησκευτικής ομολογίας. Η προσβολή των αισθημάτων των πιστών είναι ανεπίτρεπτη. Πρέπει να κατανοούμε ότι τέτοιου είδους γελοιογραφίες, που δημοσιεύονται και διαδίδονται και επιδεικνύονται σε μαθητές σχολείων, πράγματι προσβάλλουν τα αισθήματα εκατομμυρίων ακολούθων του ισλάμ, γι' αυτό θα πρέπει να απαγορευθούν. Δεν πρόκειται για έκφραση της ελευθερίας του λόγου, όπως νομίζουν ορισμένοι στη Γαλλία, αλλά είναι απλώς έκφραση θρησκευτικής μισαλλοδοξίας.

Εάν μιλήσουμε για την ουσία των θρησκευτικών παραδόσεων, ουδεμία εξ αυτών δεν καλεί σε μίσος. Όλες οι θρησκευτικές παραδόσεις καλούν σε ανεκτικότητα, αγάπη, ώστε οι άνθρωποι να ζουν ειρηνικά και συμφιλιωμένοι ο ένας με τον άλλον. Θεωρώ ότι στη χώρα μας έχει συσσωρευθεί μια σπουδαία εμπειρία συνύπαρξης διαφόρων θρησκευτικών παραδόσεων, την οποία μπορούμε να μοιραστούμε με άλλες χώρες.

Αι. Γκρατσιόβα: Ακριβώς σ' αυτήν την ενότητα, την ειρηνική συνύπαρξη διαφόρων θρησκευτικών ομολογιών αναφέρθηκε ο πρόεδρος στις 4 Νοεμβρίου, Ημέρα της Λαϊκής Ενότητας. Ο Βλαντίμιρ Πούτιν επικοινωνήσε μέσω τηλεδιάσκεψης με τους επικεφαλής των παραδοσιακών ομολογιών και δήλωσε το εξής: «Η γνώμη σας, ο λόγος σας εισακούεται από τους ανθρώπους και όταν ακούγεται

μία κοινή θέση και η σαφής προσήλωση στις αξίες της ειρήνης, τούτο έχει τεράστια σημασία». Τούτο πράγματι έχει τεράστια σημασία, ιδίως στο πλαίσιο όλων των γεγονότων στην Ευρώπη, όπου παρατηρούμε έναν εμφανή διχασμό στη βάση αυτού του διαθρησκειακού μίσους. Άραγε μόνον εξ αφορμής της Ημέρας της Λαϊκής Ενότητας ο Βλαντίμιρ Πούτιν αποφάσισε να πραγματοποιήσει αυτή την τηλε-διάσκεψη και ποιες άλλες σημαντικές δηλώσεις διατυπώθηκαν κατά τη διάρκειά της;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Μου φαίνεται, κατά πρώτον, πολύ σημαντικό ότι μια τέτοια συνάντηση πραγματοποιήθηκε. Έδειξε και στην κοινωνία μας και στον κόσμο ολόκληρο εκείνη την ενότητα, που συνδέει τις θρησκευτικές μας παραδόσεις. Όλοι ενδιαφερόμαστε να είναι ήρεμα τα πράγματα στη χώρα μας, ώστε να μην περάσει από το μυαλό κανενός να ταρακουνήσει την κοινή μας βάρκα, το κοινό μας σπίτι. Είναι πολύ σημαντικό ότι αρχίζοντας από τον Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλο οι θρησκευτικοί ηγέτες μίλησαν εν γένει για το ίδιο πράγμα και σε αυτό αναφέρονται οι αγίες γραφές των θρησκευτικών παραδόσεων.

Ο Πρόεδρος της Ρωσίας Β. Πούτιν στην αρχή της συνάντησης παρέθεσε χωρία από την Βίβλο, το Κοράνι, την Τορά και την ιερά γραφή των βουδιστών Γκαντζούρ και παντού αναφέρεται ένα και το αυτό: ότι οι άνθρωποι καλούνται να αγαπούν ο ένας τον άλλον, ότι το μίσος δεν εκριζώνεται με το μίσος, αλλά μόνον με την αγάπη. Αυτά έλεγε ο Ιησούς Χριστός όταν είπε: «Ὅστις σε ραπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην» (Ματθ. 5. 39). Αυτά τα λόγια διδάσκουν ότι η βία είναι αδύνατον να εκριζωθεί με τη βία, το μίσος είναι αδύνατον να νικηθεί με το μίσος, ότι οι άνθρωποι καλούνται να ζήσουν ειρηνικά και συμφιλιωμένα ο ένας με τον άλλον. Ακούστηκε η κοινή φωνή των ηγετών των παραδοσιακών θρησκειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας, οι οποίοι διακήρυξαν το μήνυμα αυτό σε όλη τη χώρα.

Κάθε θρησκευτική παράδοση ομιλεί, βεβαίως, για το ίδιο πράγμα, δηλαδή οι εκκλήσεις για ειρηνική συνύπαρξη, να αγαπούμε ο ένας τον άλλον θα πρέπει να διατυπώνονται και από τα χείλη των κληρικών των χριστιανικών Εκκλησιών και από τα χείλη των ραβίνων στις συναγωγές και από τα χείλη των ιμάμηδων και των μουφτήδων στα τεμένη. Αυτές οι εκκλήσεις πρέπει να ακούγονται συνεχώς. Πρέπει να διαπαιδαγωγούμε το ποίμνιό μας σε πνεύμα αγάπης και ειρηνικής συνυπάρεξως. Πρέπει να καταλαβαίνουμε ότι, παρ' όλες τις διαφορές μας εθνικού και θρησκευτικού χαρακτήρα, όλοι ζούμε σε μια κοινή οικία.

Αι. Γκρατσιόβα: Σεβασμιώτατε, υπάρχει όμως η γνώμη ότι ο σύγχρονος ισλαμικός φονταμενταλισμός με τη μορφή, που τον γνωρίζουμε, προκλήθηκε από τις ενέργειες των ιδίων των Ευρωπαίων πολιτικών και τον αυξανόμενο ρόλο της Τουρκίας. Μπορεί κανείς εν μέρει ή εξ ολοκλήρου να υποστηρίξει αυτήν την άποψη;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Τα προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της Γαλλίας, έχουν την αφετηρία τους στη Γαλλική επανάσταση. Η επιδεικτική αποποίηση της χριστιανικής κληρονομιάς, η οποία διακηρύχθηκε τότε και, στην ουσία, συνεχίζεται σήμερα, είναι μια από τις αιτίες της αντιπαραθέσεως, που ζούμε σήμερα.

Οι γαλλικές Αρχές πολύ αφελώς νόμιζαν ότι μπορούν να δέχονται στη χώρα τους όλους αδιακρίτως και όλοι αυτοί, ανεξαρτήτως των θρησκευτικών τους παραδόσεων, θα ενσωματώνονται έτσι απλώς στη γαλλική κοινωνία, όμως δεν είναι καθόλου έτσι. Οι ακόλουθοι του ισλάμ, οι οποίοι έρχονται και εγκαθίστανται στη Γαλλία, εξακολουθούν να ζουν σύμφωνα με τις παραδόσεις τους. Ορισμένοι εξ αυτών εκ των πραγμάτων ακολουθούν τους νόμους της Σαρία. Αργά ή γρήγορα η Γαλλία θα χρειαστεί να το κατανοήσει αυτό.

Εάν μιλήσουμε για όσα συμβαίνουν τώρα γύρω από την Τουρκία, δυστυχώς, παρακολουθούμε μια πολύ επιθετική ρητορική, η οποία έχει πολύ δυσάρεστη αντήχηση σε άλλες χώρες. Δεν πρόκειται

μόνον για ρητορική, διότι οι ενέργειες, στις οποίες έχει προχωρήσει η τουρκική ηγεσία τον τελευταίο καιρό, επίσης προκαλούν ανησυχία. Είναι η μετατροπή σε μουσουλμανικά τεμένη του ναού της Αγίας Σοφίας και της Μονής της Χώρας, είναι οι ανεκτίμητης αξίας χριστιανικές τοιχογραφίες και τα ψηφιδωτά, που καλύφθηκαν με παραπετάσματα. Όλα αυτά, βεβαίως, δεν μπορεί παρά να προκαλεί φόβους. Οι ηγέτες των χωρών θα έπρεπε να απέχουν από τέτοιου είδους επιθετική ρητορική.

Αι. Γκρατσιόβα: Ας περάσουμε στην είδηση, την οποία, χωρίς υπερβολή, παρακολουθεί ολόκληρος ο κόσμος και όχι μόνον οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, και είναι ο νέος Πρόεδρος των ΗΠΑ. Πράγματι, αυτή η εκστρατεία εξελίχθηκε με μεγάλη ένταση. Την παρακολουθήσατε; Ποιος θα ήταν πιο ευνοϊκός πρόεδρος των ΗΠΑ από την άποψη της αποκατάστασης των σχέσεων με τη Ρωσία, ο Μπάιντεν ή ο Τραμπ;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Όταν πριν από τέσσερα χρόνια υπήρχαν δύο υποψήφιοι, η Χίλαρι Κλίντον και ο Ντόναλντ Τραμπ, πολλοί στη Ρωσία υποστήριζαν τον Τραμπ. Θυμάμαι με πόσο ενδιαφέρον παρακολουθούσα εκείνες τις εκλογές: σηκώθηκα στις πέντε το πρωί, άνοιξα τον τηλεοπτικό σταθμό CNN και παρακολουθούσα πώς ψηφίζουν η μία μετά την άλλη οι Πολιτείες και πώς σταδιακά «κοκκινίζει» ο χάρτης των ΗΠΑ. Όλους εμάς τότε μας απασχολούσε, διότι ο Ντόναλντ Τραμπ είχε κάνει καλές προεκλογικές δηλώσεις, λέγοντας μεταξύ άλλων ότι θα αποκαταστήσει τις σχέσεις με τον Πούτιν, με τη Ρωσία. Όταν τον εξέλεξαν, όλοι, φυσικά, το χαιρετίσαμε.

Όμως η ζωή έδειξε ότι ο πρόεδρος στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής μπορεί να αποδειχθεί αρκετά αβοήθητος, εάν δεν απολαμβάνει σοβαρής υποστήριξης σε άλλους πυλώνες εξουσίας. Αυτό συνέβη με τον Ντόναλντ Τραμπ. Δυστυχώς, όλη την ώρα ήταν σε μια κατάσταση ημιπαράλυσης ως προς τις ενέργειές τους, δηλαδή προέβαινε σε κάποιες ηχηρές και λαμπερές δηλώσεις, τις οποίες δεν ακολουθούσε σχεδόν τίποτε. Συναντήθηκε μάλιστα με τον πρόεδρο Πούτιν, αλλά από τη συνάντηση εκείνη δεν προέκυψαν κάποια πραγματικά αποτελέσματα για τις ρωσοαμερικανικές σχέσεις. Γι' αυτό και στη σημερινή κατάσταση, κατά τη γνώμη μου, δεν υπάρχει μεγάλη διαφορά ποιος θα είναι ο νικητής των εκλογών αυτών, διότι, προφανώς, η πολιτική της Αμερικής έναντι της Ρωσίας, η οποία ήδη συνεχίζεται τέσσερα χρόνια, θα συνεχιστεί περαιτέρω όποιος κι αν είναι ο συσχετισμός.

Θέλω να ευελπιστώ ότι ο νέος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής θα περάσει από τη ρητορική στις πράξεις και θα συνάψει τέτοια επαφή με τη Ρωσία, η οποία θα επιτρέψει σε κάθε χώρα να επιλέγει αυτοτελώς τα συμφέροντά της στην εξωτερική πολιτική, συντονίζοντας παράλληλα τις ενέργειες, που είναι απαραίτητες, ώστε να διατηρηθεί στον κόσμο η σταθερότητα.

Αι. Γκρατσιόβα: Λέτε ότι παρακολουθήσατε τις προηγούμενες αμερικανικές εκλογές, όταν εξελέγη πρώτη φορά ο Τραμπ, από ξένες πηγές, από τον αμερικανικό σταθμό CNN. Αποδίδετε σημασία στη θρησκευτική ταυτότητα του ενός ή του άλλου πολιτικού; Από την άποψη αυτή, ποιος σας είναι πλέον «προσφιλής»: ο αφορισμένος από την Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, αλλά στενός φίλος του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Τζο Μπάιντεν ή ο Τραμπ;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Ο κ. Μπάιντεν εμφανίζεται ως πιστός ρωμαιοκαθολικός, αλλά πρεσβεύει τέτοιες θέσεις, που αποκλίνουν από τη διδασκαλία της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Ειδικότερα, τάσσεται υπέρ των αμβλώσεων, υπέρ των εγχειρήσεων αλλαγής φύλου, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών. Τούτο, βεβαίως, δεν μπορεί να προκαλεί σε μας, τους πιστούς της Ορθοδόξου Εκκλησίας, ούτε υποστήριξη, ούτε και συμπάθεια. Γι' αυτό θέλουμε να ελπίζουμε ότι, εάν αυτοπαρουσιάζεται ως χριστιανός της α' ή της β' ομολογίας, θα ακολουθήσει εκείνους τους ηθικούς κανόνες, που είναι καθιερωμένοι σε αυτή τη θρησκευτική ομολογία.

Ο Ντόναλντ Τραμπ στην πρώτη του κιόλας ομιλία κατά την ορκωμοσία προσδιόρισε ξεκάθαρα τις προτεραιότητές τους. Ουδέποτε έκρυβε τη θρησκευτική του ταυτότητα και στη ρητορική του πάντοτε χρησιμοποιούσε τη χριστιανική ορολογία. Όμως είναι πολύ σημαντικό ώστε τα λόγια να μην απέχουν από τις πράξεις, ώστε αυτή η προσήλωση στις χριστιανικές αξίες να αντανakλάται στις πράξεις του ανθρώπου κατά τη ζωή του. Γιατί άλλο είναι να δηλώσει κανείς ότι ανήκει στη μια ή την άλλη θρησκευτική παράδοση και εντελώς άλλο να ακολουθεί τις εντολές του ιδρυτή αυτής της παραδόσεως.

Αι. Γκρατσιόβα: Ευχαριστούμε πολύ, Σεβασμιώτατε, που απαντήσατε στις ερωτήσεις μας.

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Ευχαριστώ, Αικατερίνη.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/45276/>